

ומעורר לתיקונים גדולים בעניני שמירת שבת, שחיטה ובדיקה, מאכלות אסורות, והזנחות במצות ציצית, מזוזה, שעטנז, מקואות, משקולות, תערובות אנשים ונשים, השחתת פאות וזקן וכו' וכו', הזנחות ומכשולות שונים אשר נפרצה בקרב העם, והוא בידו הגדולה את הכל תיקן ויסד פעל ועשה ברוב חכמה ותבונה.

דברי תולדות

ועל כולן תיקן תקנה גדולה ונפלאה, ה"ה תקנות חברת "תמכין דאורייתא", דוגמת תקנות יהושע בן גמלא, שתיקן להושיב מלמדי תינוקת בכל עיר ועיר, ולהזהר בבני עניים שמהם תצא תורה, ואשר בני ישראל נדיבי לב ינדבו להחזיק בהם, ולמנות גבאים וגוזברים ומשגיחים ורואי חשבונות, את הכל סדר בסדר נכון, והפליא לעשות לתושי', להגדיל תורה ולהאדירה. כהנה וכהנה תיקן ויסד בקרב עמיו, זכה וזיכה את הרבים, זכות הרבים היה תלוי בו.

ביקש צדיק זה לישוב שם בשלוה, לעבוד את ה' ולהרים את קרן התורה והדת על תלה, וקפץ עליו רוגזם של הני אינשא דלא מעלי, בני בלי שם, המנוערים מתורה ומצות, אשר נפשם קצה בחקי תורתנו הקדושה, ודרכי אבותנו הטובה והישרה, ועינם עין הרעה היה צרה במעשה ופעולת רבינו זי"ע לתקן עולם ולחזק בדקי בית ישראל, ועל כן רדפו אותו, וירובו וישטמוהו בעלי חצים^ל, ולא הרפו מלהלשין עליו ולמסרו אל המלכות,

ל. הנה כמה מכותבי העתים והקורות כתבו כי הרדיפות שסבל רבינו זי"ע במונקאטש, היה מחמת שאסר את אווזות הפטומות שטא"ף גענ"ז, וכאילו בשביל זה בלבד הוכרח לעזוב את עירו וארצו, וזה אינו, כי אף גם שבאמת גם עבור זה סבל רדיפות, אבל לא זו בלבד ה"ה הגרמא בניזיקין, כי אם בכלל בקנאותו קנאת ה' צבאות, הביא עליו את חרון אפם של הני בריוני עזי פנים שבדור, וכמ"ש נכדו הגה"ק בעל מנחת אלעזר ממונקאטש זצוק"ל, במכתבו הנדפס בס' אוצר נחמד עמוד 711, אשר בין יתר דבריו הוא כותב שם בזה"ל: ומ"ש שם מ"ש הגה"ק בעל מראה יחזקאל (סי' ע"ט) לזקני הגה"ק מהרצ"א ז"ל בהיותו אז אבדפה"ק מונקאטש והקאמיטאט בערעג, אשר קדוש זקיננו התנצל לפניו (בהיותו ידידו ומכירו מגאליציען מק' רימנוב אצל רבם הגה"ק ר' מענדילי זי"ע) כי בני הגליל שלו סרבנים וסילונים אין שומעים לקול מורה, וכ' מע"ל הפי' כי לא שמעו לקולו אשר אסר להם האווזות המלעיטין עכ"ל. בדברי האלו בוטים כמדקרות חרב הרחיק קצת פה ולשון נגד גאון ישראל א"א זקני זי"ע, (רבינו) לומר,

וימררו את חייו, עד שנוכח לדעת כי אין מקומו שם, ובא לידי החלטה, כי עליו לעזוב את העיר מונקאטש, ואת הארץ הזאת באשר לא יכול להגיע אל המנוחה ואל הנחלה, ולעשות גדולות ונצורות לה' ולתורתו, כנפשו הטהורה. ובכן חזר אל מקום רבנותו בק"ק דינאב, אשר משם בא למונקאטש, וכיסא הרבנות הי' שם פנוי וריקם ובשובו שמה שמחו לקראתו אנשי העיר, צהלו ורונו כי גדול בקרבם קדוש ישראל.

*

א"ח"ח 1234567

בקיץ של שנת תקע"ה לפ"ק נחשכו המאורות, הורם הנזר והוסרה העטרה מראשו של רבינו זי"ע בפטירת רבותיו הצדיקים הקדושים, הרבי ר' מענדלי מרימאנוב זי"ע אשר נסתלק ביום ל"ד בעומר, ובפטירת החוזה מלובלין זי"ע שנסתלק ביום ט' באב, המה הלכו למנוחות ואת רבינו זי"ע עזבו לאנחות, כי נפלה עטרת ראשו, ונשאר כיתומים בלא אב, ומני אז התחילו חסידים ואנ"ש להסתופף בצל קדשו ולהתדבק בו, כי קדוש יאמר לו ותהלתו בקהל חסידים, ורבים באו אליו לשמוע אל הרנה ואל התפלה וליהנות ממנו עצה ותושי' ולהוושע ע"י תפילותיו בפקודת דבר ישועה ורחמים, ונפלאות מסופר בו ובכח תפילותיו, תפילת צדיק שאינן חוזרות ריקם.

ואספירה נא אחת מני מקצת נפלאותיו ורוח קדשו, אשר מפי זקנים אתבונן לא, שפ"א הביא לפניו אחד מאנשי שלומיו רעצעפ"ט שנתן לו הרופא היהודי בעד החולה שהיה לו בתוך ביתו, ושאל בעצת קדשו אם להשתמש בתרופה הזאת, וכאשר עיין רבינו זי"ע בהרעצעפ"ט

כי רק על זה התנצל והתמרמר, וזהו אינו אמת, כי הלא בתשובה שם מפורש שם השאלה ע"ד ספק א"א החמורה ובנ"י ממזרים ר"ל... ועוד כמה קנאות ואזהרות בכל גליל בערעג והסמיכות. ומה שיש בידינו כת"י שהרעיש והזהיר לקהלותיו בכל גליל בערעג ע"ד הרקודי תערובות ר"ל בעת הנישואין, שהי' אז טומאה רצוצה ומושרשה נפרץ במלואה, וכמה הרבה ענינים חמורים (ראה אזהרות מהרצ"א) וממילא היה כנגדו רודפים ומסרכים כמעשי בע"ד ר"ל כנודע, ודלא כמ"ש מעל' וכו' עכ"ל.

לא. ספר דברי תורה לנכדו הגה"ק בעל מנח"א ממונקאטש זצוק"ל. ח"ד אות ס"ו.

[מח"ל פ"א]

השיב מיד, כי עוד חסר בו אחד מסממני התרופה שצריכין לערב בו. והלך האיש ויספר זאת אל הרופא. וכשמוע הרופא א"ז, ראה ונזכר כי אכן שכח לכתוב בתוך הרעצעפ"ט החלק מסממני התרופה, אשר הוא העיקר לרפואת החולה הלז. והרופא נבהל ונשתומם, ורץ ובא אל בית המדרש, ומצא שם את רבינו אחרי גמרו את התפלה, וניגש אליו ושאלו, יאמר נא רבינו, מנין ידע זאת שהחסרתי את אחד המיוחד מסממני התרופה שהי' צריך לערב בתוך הרעצעפ"ט הלז. כן שאל ברוב השתוממות והתפעלות, כי בהיותו יהודי פושע ומקטני אמנה, לא הבין בשום אופן את ענין רוח הקודש, כי סוד ה' ליראי ובריתו להודיעם.

ומעשה לב בעשיר אחד, מבני קהלתו של רבינו זי"ע, והי' איש תם וישר, והיה מנהגו, שבכל מוצאי שבת קודש באו אצלו אנשי הכפרים אשר מהסביבה, לסחור ולהמציא טרף לביתם, והוא נתן לכל או"א מעות על סחורה לקנות עבורו, ואח"כ נתן להם ריוח כמנהגו של עולם. והנה אירע בשבוע אחד, שנתן לאחר מעות למען לילך ולסחור בכפר אחד, והלך הלז אל הכפר ובפתע פתאום נעדר שם ר"ל. ובא העשיר הנ"ל לפני רבינו זי"ע ועמד לפניו לדין תורה, וטען וצווח כי המעות שנמצא באמתחת הבר מינן שלו הוא וממנו לקחו. ושלחו רבינו אל הבית דין. וישב הבית דין ודן בענין זה, ויצא הפסק מאתם, כי המעות שייך ליתומי הנפטר, כי הוא היה מוחזק, ולא היה רק מלוה על פה, ואפילו בשבועה אינם יכולין לגבות מהיתומים מלוה על פה, ואנן טענינן להו. כן פסק הבית דין פסק דין להלכה ולמעשה. אחר הדברים האלה בא העשיר לפני רבינו זי"ע ושאל ואמר, הן יצא הפסק דין מהבי דינא רבה, והנני בודאי מקבל עלי לקיים את הפסק, אמנם יאמר נא לי רבינו, הלא כתיב משפטי ה' אמת וגו', ורבינו יודע בעצמו היטב, כי בכל שבוע ושבוע הייתי נותן לו מעות לסחור בעבורי, ולא היה לו מעות כלל משלו, ואם כן איך יעלה על דעת רבינו ובית דינו שיהי' המעות משלו, וכי מצא לפתע איזה מטמון, או היה לו מכבר טמון באמתחתו צרור בסף? הלא גלוי וידוע לכל, שרק מעות שלי היה לו!

לב. ספר בני בנימין דף י"ג.

וענה לו רבינו זי"ע ע"ז ואמר, הנה האמת אגיד, שגם לי בהשקפה הראשונה היה קשה לי הקושי^{אוצר החכמה} שהקשית עכשיו, ועתה האיר לי השם יתברך את עיני, ונתיישב לי מאמר הזוה"ק בריש פרשת משפטים, פתח רבי שמעון ואלה המשפטים וכו' אילין אינון סדורין דגולגלתא, ועל מאמר להלן תיכף (על הפסוק) כי תקנה וכו' חברייא עדן הכא לגלאה כמה רזין טמירין דגולגלתא וכו'. ולכאורה מה ענין משפטים בעניני דגולגלים. אמנם עתה נודע לי פירושו, כי יוכל להיות קרוב לוודאי, שבגלגול הקודם אתה לקחת מזה האיש הנעדר ר"ל הסך אשר נתת לו בשבוע זו, כמו שאתה אומר, על כן עתה בא העת שנטל את שלו.

^{הרי"ה 1334567}

עוד מסופר^{לג}, שכאשר נולד הגה"צ רבי משה אליעזר גאלער זצ"ל^ה האבדק"ק קריפטש, ראתה אמו הרבנית הצדיקת מרת פעסיל ע"ה בחלום, את הרה"ק רבי משה אליעזר מהוסאקאב זללה"ה אשר התאכסן זמן לא כביר לפני זה בביתה, בעברו דרך העיר קריפטש, ונפטר אח"כ, וביקש ממנה בחלום, שיקראו את שם הילד היולד על שמו. ותיקץ משנתה ותספר לבעלה, הרב הצדיק כקש"ת רבי אברהם זללה"ה האבדק"ק קריפטש. והשיב לה בעלה, הלא רבינו הגה"ק מדינאב תמיד הוא בא ליקח חבל בכל שמחתנו, ובטח יבא גם על הברית מילה, והוא יקרא את שם הילד כרצונו. וכן הוה, ורבינו זי"ע הופיע ובא על הברית מילה, ובשעת כריתות הברית כאשר הגיע ל' ויקרא שמו בישראל, שהה כרגע, והביט אל הכוס ואמר, משה אליעזר בן מורה מורנו ר' אברהם! ויהי כשמעם את זאת תמהו למאד, כי ראו בולט, שרוח הקודש הופיעה אצלו, ושכינה הק' היה מדברת מתוך גרונו, כי כיון רבינו לדעתם. והנה בשעת הסעודה ענה רבינו זי"ע ואמר לאבי הבן, בעל ברית! בטח יפלא דבר הזאת בעיניכם, אמנם תדעו נאמנה, כי מאז ומתמיד לפני קריאת השם לילד, אני מביט בתוך הכוס של ברכה, וזה אשר הילד על שמו נקרא, מתראה אלי בכוס! והן היום התראה אלינו בכוס, הרב ר' משה אליעזר מהוסאקאב, ועל כן קראתי שם הילד על שמו.

לג. ספר מעשה השם ח"ב עמוד תל"א. בשם הקונטרס קול דודי.

וספרו מגידי אמת ל^ד, שמנהגו של רבינו זי"ע היה, שלא ישן בשעות היום כל ימות החול, אף כי לא עבר עליו חצות לילה בשינה. רק בעש"ק וביום שבת קודש היה ישן מעט ביום. ועם כל זה היה נראה לעיני בשר בכל פעם בליל ש"ק בשבתו אצל שלחנו הטהור ובסעודה שלישית רעוא דרעוין, כאילו הוא מתנמנם על יד השלחן. אמנם בעלי צורה ידעו והבינו, כי בעת שנראה לעינים כנרדם ומתנמנם, הרי הוא דבוק מאד בדביקות נפלאה, ומתקשר בעולמות העליונים גבוה מעל גבוה. ואירע פ"א בסעודה שלישית, אחרי שהתעורר מהתנמנמותו הנהוג, פתח פה קדשו ואמר בזה"ל: ווארין אונס זאגן מיר אז די תפילין זענן כשר, אין זיי זענן כשר. אין אז מען פסקיט בבית דין של מטה כשר, פסקיט מען אזוי אויך אין בית דין של מעלה... כן הגיד אז בפ"ק, והי' הדבר לפלא בעיני כל השומעים, כי לא ידעו על מה ירמזון אלה הדיבורים, והנה אחרי ההבדלה נודע הדבר מאיש אחד שהי' שם משובתי שבת, והגיע לשם בעש"ק קודם המנחה, ותכלית בואו אז הי', לאשר אביו המנוח בא אליו כמה פעמים בחלום הלילה לבקשו, שיסע אל הרבי מדינאב, כי בחיים חיותו היה מאנ"ש וחסידי, ויודיע לו, כי יש לו יסורים בעולם העליון מחמת התפילין שלו אשר הי' מניח בחיים חיותו, כי הבית דין של מעלה רוצים לפסלם, על כן יבקש מרבינו לעשות לו טובה, כן נראה אליו ודיבר לו אביו כ"פ בחלום ובחזותא דלילה וסיפר האיש כי כאשר הגיע לדינאב עש"ק סמוך למנחה, זמן קצר לפני כניסת כלה שבת מלכתא, על כן לא הספיק לכנס אל הקודש פנימה, ולדבר עם רבנו עד"ז, וחשב בדעתו, כי אחר יציאת השבת כבר יהי' לו האפשרות לזה. אמנם רבינו זי"ע אשר כל רז לא אניס לי, ונתגלו לפניו דברים טמירין ונעלמין, עוד טרם סיפר לו בנו את מבוקשו, כבר פעל ועשה להמתיק את הדינים מאביו המנוח, וכנז"ל.

ופ"א אירע מקרה רעה ר"ל, שאיש אחד שנקרא ר' אברהם, נטבע בתוך הנהר ל"ע, ובאו החברה קדישא וחפשו אחריו משך כמה שעות למען להביאו לקבר ישראל, וטרחו ויגעו וילאו למצוא אותו. והלכו להודיע

לד. ספר זכות ישראל הנקרא עשר צחצחות דף נ"ה ע"ב, אות י"ד, בשם מקור נאמן.

עד"ז אל רבינו זי"ע, ולבקש ממנו עצה כדת מה לעשות. והלך רבינו עם אנשי שלומיו אל שפת הנהר, ואמר בזה"ל: וואס מיינט איהר, אינץ קענין מיר נישט וואס ר' פנחס בן יאיר האט גיקענט טאהן מיט דעם גינאי נהרא? גיסט ארויס אברהם'לין! אז נישט גוזרני עליך שלא יעברו בך מים לעולם! והנה אך כאשר סיים רבינו זי"ע לדבר את אלה הדברים בלהבת קדושתו, תיכף ראו והנה שבולת הנהר זרקו את ר' אברהם הנטבע קרוב לשפת הנהר, והח"ק לקחוהו והובילוהו לבית עולמו, והיה לפלא ליה.

והנה ידוע ומפורסם לרבים, שהרבה פעמים כאשר היה בא איזה חולה ל"ע לפני רבינו זי"ע, וקיבל לפניו על שהוא סובל כל כך הרבה ממחלתו, וזקוק לרפואה, היה רבינו כותב עבורם רעצעפט"ן מסממני רפואות, והללו הלכו אח"כ עם הרעצעפט"ן אל בית המרקחת ולקחו את הסממני רפואות, אשר העלו להם אח"כ מזור ותרופה, ושב ורפא להם ברפואה שלימה לכל תחלואיהם, והיה מפליא לעשות בזה, לרפאות חולי עמו ישראל, וכאשר שאלוהו פעם, איך הגיע אליו כ"כ ידיעות בדברים כאלו, הלא הוא לא למד מעולם את חכמת סממני הרפואות. והשיב כי דבר זה מגיע אליו על ידי ברכת היוצר, זאת אומרת מברכתו של יוצר ובורא כל העולמים, הבורא רפואות ומרפא כל התחלואים לו.

וכן נודע ומפורסם שרוח הקודש היה מופיע אצלו, והיה יודע עתידות שיתהוו ויבאו לעולם, ועיניו הקדושים היו צופיות למרחקים ולימים ושנים הבאים, ומסופר עליו לז, שכאשר ברח מעיר מונקאטש מחמת

לה. שם אות י"ג.

לו. כן שמעתי מפי הרה"צ מו"ה משה ארי' לעזר זצ"ל מטעמעשוואר, ששמע מפי הגה"ק אדמו"ר רבי אברהם יהושע פריינד זצוק"ל האבדק"ק נאסויד יצ"ו, והבאתי את ד"ז בספרי אמרי דבש עמוד קל"ח. ועיי' בס' דברי תורה לנכדו הגה"ק בעל מנחת אלעזר ממונקאטש זצוק"ל ח"ד אות ס"ו, מש"כ שם וזה"ל: ספרו לי אבותי הקדושים זי"ע, כנודע אשר בעל בני יששכר היה בקי גם בחכמת הרפואה עד להפליא. והגיד כי למד את עצמו חכמת נתוח האברים של האדם (שבזה תלוי כל ענין ידיעת המחלות ותרופתן) מספרי חכמת האמת של רבותינו ז"ל, בסדר השיעור קומה ופרטיו, כנודע וכו' עכ"ל. לז. בירחונו חודש בחדשו היו"ל ע"י איחוד חסידי מונקאטש. חודש סיון שנת תש"ס.

הרדיפות והמסירות אשר סבל ע"י שקנא לאלקיו, וכמו שהזכרנו למעלה, צוה אחריו, שבל יהיו שום תלמיד חכם לקבל על שכמו את עול הרבנות במונקאטש. וכתוצאה מפקודת קדשו זו, עברו מני אז לערך ארבע שנים, ולא היה מי שירצה לקבל את התמנות הרבנות דשם, וכסא הרבנות נשארה פנוי וריקם. ויהי בשלהי שנת תקצ"ג לפ"ק הציעו את משרת הרבנות להגאון הק' רבי עזריאל גרין זצוק"ל, אשר שמש ברבנות דק"ק מאסט וחאלי, מתלמידי הרה"ק רבינו החוזה מלובלין זי"ע, ואשר סבל הרבה מבני החוזה זי"ע עבור שהיה משתמש בקמיעות וכידוע, ועל כן כאשר הציעו לו את הרבנות דעיר מונקאטש קבלו ברצון, בידעו שבמדינת אונגארן גר הגה"ק רבינו משה טייטלבוים זי"ע האבדק"ק איהעל בעל ישמח משה, אשר היה גם כן משתמש הרבה בכתיבת ונתינת הקמיעות, והשפעתו הי' גדולה בארץ, וע"כ בטח גם הוא לא יסבול שם רדיפות ע"י קמעותיו, ובכן נעתר לבקשת אקרו"ט דק"ק מונקאטש וקבל עליו את התמנות הרבנות, ובא לשם למלא את תפקידו ביום י"ד אלול של שנה ה'ת"ל בדרך נסים, כי בהגיעו לפני שער העיר, היה צריך לעבור דרך הנהר לאטאריץ, והנהר עלה על כל גדותיו, והיה בסכנה גדולה, וברגע האחרון ניצל, וכך הגיע אל העיר. והנה אחד מהמגידיים אשר רצה להרגיו את רבינו זי"ע ולחרחר ריב בינו ובין הגאון ה'ת"ל, הגיד לפניו איך שהוא קבל על עצמו את הרבנות דמונקאטש נגד רצון קדשו. אמנם תחת שיתרגזו רבינו ע"ז, פתח פה קדשו בצחוק קל ואמר: וואס זאל איך טאהן, איך זעה דאך אז מיר וועלן נאך אמאל זיין מחותנים...

ואכץ כאשר חזה רבינו זי"ע מראש, כן היה, וכן נתקיים, כי אחרי ככלות ימים ושנים, בא בקשר החיתון עם רבינו, כי נכדו של רבינו, ה"ה הרב החסיד כקש"ת רבי פנחס אברהם שעהנפעלד זצ"ל, בן חתנו הרב החסיד קש"ת רבי משה שעהנפעלד ממעזילאבריץ זצ"ל, אשר נתגדל בבית זקנו רבינו זי"ע, נשא את בתו של הגאון הק' רבי עזריאל ה'ת"ל לו לאשה, ורבינו זי"ע נסע אז לעיר מונקאטש, לקחת חבל ולהשתתף ביום שמחת מועד אפריון של נכדו, וגם התחייב עצמו ליתן מזונות להזוג על שלחנו. ושלוש על ישראל.

וזכר רבינו זי"ע שיתקבלו ספריו הקדושים בכל העולם, ומן הבאר הזאת ישתו העדרים עדרי צאן קדשים, והיו נערצים ונקדשים על ידי צדיקי הדור חסידים ואנשי מעשה, אשר היו שותים בצמא את דברי קדשו, ועשו את דבריו הק' ליסוד מוסד ולאבן פנה לדבריהם. וביותר נתקבל ספרו הקדוש בני יששכר^ל אשר מיום שהופיע בעולם הוגים בו כל ישרי לב, טועמיהם חיים זכו וגם האוהבים דברי גדולה בחרו. ופוק חזו מאן גברא רבה דקא מסהיד^{לט} הרה"ק המפורסם בקש"ת רבי נפתלי הירצקא מראצפעהרטא זי"ע שסיפר, שפ"א בהיותו יחד עם רעו ואמתו הרה"ק המפורסם בקש"ת רבי שמואל פרענקל זי"ע מקאמאדע ודאראג, על ראש השנה בצאנו, בצל קודש הגה"ק רבינו חיים הלברשטאם זי"ע הבעל דברי חיים, וביום ב' דר"ה קודם התקיעות שופר, כאשר שב הד"ח זי"ע לחדרו להנפש מעט כדרכו בקודש, ובפעם ההוא נשתהה איזה שעות, והמה באו בהחבא אל חדר קדשו, ומצאוהו וראוהו איך שהוא שוכב ובידו איזה ספר, ומעיין בו בדביקות יתירה, עד אשר לא הרגיש כלל בביאתם, וכאשר בא המשמש בקודש להזכירו, כי הזמן נתאחר הרבה, ובכן זירז א"ע, ונכנס אל הביהמ"ד להמשיך בעבודתו הק'. ואז נגשו הם אל השלחן, לראות באיזה

לח. הטעם אשר קרא רבינו זי"ע את ספרו הנ"ל בשם בני יששכר הוא עפ"י מעשה המובא בס' בית שלמה (ארשיווא תרפ"ח) דף א' הערה א', שפ"א בנסוע רבינו זי"ע להסתופף בצל רבו הק' החוזה מלובלין זי"ע, חישב על הדרך בינו לבין עצמו, ונפשו חשקה לדעת מקור מחצבתו, מאיזה שבט הוא חוטר. ומה גם נתן דעתו להבין, מדוע ולמה בכל שנה ושנה בהגיע תור שמונת ימי חנוכה, תמיד הוא מרגיש בנפשו תוספת רגש נעימות קודש עד להפליא, ומאין לו זאת, כי אי אפשר להיות שהוא מגזע החשמונאים, באשר איננו כהן מבית אבותיו. וברוב שרעפיו בקרבו דימה בנפשו, כי בהיותו בלובלין, כבר ישאל את פי רבו ע"ז, להגיד לו יושר דברי אמת ברוח קדשו, הצופה מסוף העולם עד סופו. והנה בבואו לבית החוזה הקדוש, והוא עוד טרם ישאלהו ע"ז, והנה פתח רבו את פ"ק ואמר לו, תדע כי מקור מחצבתך משבטו של יששכר, ומה שאתה מרגיש תוספת קדושה יתירה בימי החנוכה, הוא לאשר הוא בעצמו היה מבית דינו של חשמונאי, עכתד"ק אליו. על כן קרא אחר כך את שם חיבורו הגדול על המועדים וזמני קודש בשם בני יששכר. ועיי"ש מה שמסיים שם בהערה.

לט. שם בהערה ב', בשם הגה"ק אדמו"ר רבי שלמה שפירא זי"ע אבדק"ק מונקאטש בעל שם שלמה. נכד רבינו זי"ע. אשר שמע זאת מפ"ק הרה"ק מראצפעהרט הנ"ל בעצמו.

ספר היה מעיין ומעמיק כל כך לעת כזאת קודם תקיעת השופר, במשך שעות רצופים, וראו ונוכחו שהיה זה הספר הקדוש בני יששכר. ואחר הדברים האלה, אחרי התפילות בשעת הסעודה כאשר חלק להם שיריים, אמר להם, הכוזה ררך החסידות להרהר אחרי רבם באיזה ספר הוא לומד, והלא כל מי שיש לו מח בקדקדו יבין וישכיל, כי לא אעיין בשום ספר בלתי אם המחבר היה בעל רוח הקודש, ודבריו בספרו ברוה"ק נאמרו...

*

1234567

שנות חייו של רבינו זי"ע היה כמנין נ"ח שנים כולם שוים לטובה בתורה עבודה בקדושה וטהרה, ונתן מהודו והשפיע מקדושתו לכל בני דורו, והרחיב את גבולי הקדושה והשכין את שכינתו יתברך בעולם, וקירב את לבבות בני לאביהם שבשמים, ויהי כאשר קרבו ימיו למות ולהסתלק מן העולם, זמן קצר לפני הסתלקותו, אמר הרבה דברי תורה עה"פ שנאמר אצל אברהם אבינו ע"ה (בראשית ט"ו ט"ו) תקבר בשיבה טובה וגו'. והנה ימים ספורים לפני פטירתו, בן נולד למזל טוב אצל בנו הרה"ק רבינו אלעזר שפירא זי"ע האבדק"ק סטריזוב (ואח"כ בלאנצהוט), ושלח שליח מיוחד רוכב על הסוס, למחר ולהודיע אל אביו רבינו זי"ע באומר המבשרות בשורה טובה המדשן את העצם, להתברך בברכת מזל טוב ולשאל בעצת קדשו, באיזה שם יקרא הילד, ומה גם כי בן יכבד אב, הוא רוצה לכבד את אביו הקדוש בכיבוד הסנדקאות ומילה, ואם ח"ו לא יוכל לבא בכבודו ובעצמו מחמת תוקף הקור של ימות החורף והשלגים, עכ"פ יודיעם שם הילד. כ"ז שאל את פי קדשו ע"י אחד הרצים, רוכב ערל אשר נשלח על ידם. והוא הלך ושב עם תשובה שהשיב רבינו זי"ע מאהבה, עם כל ברכתא דלעילא, ואחרי כל הברכות התנצל את עצמו, אשר בשום אופן שבעולם לא יוכל למלא את משאלותם לבא אל אליהם אל מחניהם, להיות הסנדק והמוהל לנכדו הנולד, ועל אודות קריאת שם לבנם אשר יקראו אותו במועדו, אי"ה עוד חזון למועד. כן השיב רבינו זי"ע ע"י השליח, וכאשר שב השליח והביא תשובה, הי' דבר תשובתו כחידה סתימה וכפליאה נשגבה בעיניהם. דהלא

מ. ס' מעשה השם ח"ב עמוד תל"ג אות כ"ד. בשם הקונטרס אגרא דהלולא.

קרוב יום ד' לקיים מצות מילה בזמנו ביום השמיני ללידתו, ומה זה השיב
 כי עוד חזון למועד. ויהי אחרי יום או יומים, והנה הגיע ובא שליח אליו
 מדינאב בנחיצה יתירה להודיע ולומר לו, הנה אביך חולה, ובלי שום
 התמהמות ושהייות יבא תיכף ומיד שמה, אבל בעוה"ר לא הועילה זריזתו,
 כי כאשר בא לשמה כבר היה אחר המעשה, כי בינתיים נסתלק רבינו זי"ע
 והחזיר את נשמתו אל יוצרה ביום י"ח לחדש טבת מא' שנת תר"א לפ"ק,
 וקראו את שם ילד הנולד כשמו צבי אלימלך (ה"ה נכדו הרה"ק רצ"א
 שפירא זי"ע האבד"ק בירטש) מב.

וזה נוסח מצבת ציון קדשו מג:

נפלה עטרת ראשינו, תזל מים מבכי עינים, ורפו כל ידיים
 אל הלקח ארון אלקי לשמים, זעקת שבר תעירה, כי כבה
 מנורה, אשר הועילה רבים להאירה, דרך טהורה, עת ספור
 אי עניו אי חסיד מתלמידיו של א"א, איש אלקים אוהב
 בלב ונפש, ראש הרבנים, ומלמד דעת מבינים, קודש
 הקדשים, חכם חרשים, נבון לחשים, עמוד התורה, מנורה
 הטהורה, הרב הגדול, מעוז ומגדול, החסיד הקודה"ט,
 אדונינו מורינו ורבינו, רבן של כל בני הגולה מו"ה צבי
 אלימלך בהרבני מו"ה פסח זצ"ל בעהמח"ס בני יששכר
 ושאר חיבורים, נפטר ח"י טבת ובכו בנפש מרה על דבלה
 בעפרא האי שופרי"ה.

חסל סדר מגילת יוחסין, וחסל סדר תולדות וקורות חייו של אותו גאון
 וקדוש ישראל רבינו הבני יששכר זי"ע, מקצת שבחיו ותהלותיו, צדיק

מא. ואז הבינו ענינו וכוונתו הקדושה על שהרבה כ"כ לומר ד"ת על הפסוק תקבר
 בשיבה טובה וגו' וכנז"ל, כי ראשי תיבות של הג' תיבות הנ"ל הוי טב"ת, התודש אשר
 בו נסתלק.

מב. ס' בית שלמה דף ד' ע"ב בהערה י'.

מג. כנדפס בס' זכות ישראל הנקרא עשר צחצחות דף נ"ט אות ל"ח.

1234567 חת"ח

נלא

12345678910111213141516171819202122232425262728293031323334353637383940414243444546474849505152535455565758596061626364656667686970717273747576777879808182838485868788899091929394959697989910010110210310410510610710810911011111211311411511611711811912012112212312412512612712812913013113213313413513613713813914014114214314414514614714814915015115215315415515615715815916016116216316416516616716816917017117217317417517617717817918018118218318418518618718818919019119219319419519619719819920020120220320420520620720820921021121221321421521621721821922022122222322422522622722822923023123223323423523623723823924024124224324424524624724824925025125225325425525625725825926026126226326426526626726826927027127227327427527627727827928028128228328428528628728828929029129229329429529629729829930030130230330430530630730830931031131231331431531631731831932032132232332432532632732832933033133233333433533633733833934034134234334434534634734834935035135235335435535635735835936036136236336436536636736836937037137237337437537637737837938038138238338438538638738838939039139239339439539639739839940040140240340440540640740840941041141241341441541641741841942042142242342442542642742842943043143243343443543643743843944044144244344444544644744844945045145245345445545645745845946046146246346446546646746846947047147247347447547647747847948048148248348448548648748848949049149249349449549649749849950050150250350450550650750850951051151251351451551651751851952052152252352452552652752852953053153253353453553653753853954054154254354454554654754854955055155255355455555655755855956056156256356456556656756856957057157257357457557657757857958058158258358458558658758858959059159259359459559659759859960060160260360460560660760860961061161261361461561661761861962062162262362462562662762862963063163263363463563663763863964064164264364464564664764864965065165265365465565665765865966066166266366466566666766866967067167267367467567667767867968068168268368468568668768868969069169269369469569669769869970070170270370470570670770870971071171271371471571671771871972072172272372472572672772872973073173273373473573673773873974074174274374474574674774874975075175275375475575675775875976076176276376476576676776876977077177277377477577677777877978078178278378478578678778878979079179279379479579679779879980080180280380480580680780880981081181281381481581681781881982082182282382482582682782882983083183283383483583683783883984084184284384484584684784884985085185285385485585685785885986086186286386486586686786886987087187287387487587687787887988088188288388488588688788888989089189289389489589689789889990090190290390490590690790890991091191291391491591691791891992092192292392492592692792892993093193293393493593693793893994094194294394494594694794894995095195295395495595695795895996096196296396496596696796896997097197297397497597697797897998098198298398498598698798898999099199299399499599699799899910001001100210031004100510061007100810091010101110121013101410151016101710181019102010211022102310241025102610271028102910301031103210331034103510361037103810391040104110421043104410451046104710481049105010511052105310541055105610571058105910601061106210631064106510661067106810691070107110721073107410751076107710781079108010811082108310841085108610871088108910901091109210931094109510961097109810991100110111021103110411051106110711081109111011111112111311141115111611171118111911201121112211231124112511261127112811291130113111321133113411351136113711381139114011411142114311441145114611471148114911501151115211531154115511561157115811591160116111621163116411651166116711681169117011711172117311741175117611771178117911801181118211831184118511861187118811891190119111921193119411951196119711981199120012011202120312041205120612071208120912101211121212131214121512161217121812191220122112221223122412251226122712281229123012311232123312341235123612371238123912401241124212431244124512461247124812491250125112521253125412551256125712581259126012611262126312641265126612671268126912701271127212731274127512761277127812791280128112821283128412851286128712881289129012911292129312941295129612971298129913001

Page 5 of 5

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה-

לחרותנו, ולישא כנס לקבץ גליותנו, בביאת גואל צדקנו, משיח בן דוד
מהרה יבא ויגאלנו, בב"א.

והנה

משה שפירא זצ"ל, וחותן הרה"צ: רבי צבי אלימלך רוקח זצ"ל מבירטש, ורבי יעקב
יצחק בראנדווין זצ"ל ראב"ד דק"ק בירטש).

והגה"ק רבי מנחם מענדל מנחם שפירא מלאנצהוט הנ"ל, הוליד את בניו הגה"צ רבי
שמואל שפירא זצ"ל אבדק"ק רעדים, וחתניו היו הגה"צ: רבי ראובן חיים וואגשאל זצ"ל
דומ"ץ דק"ק לאנצהוט (אבי הגה"צ רבי אלטער יעקב יצחק וואגשאל זצ"ל אבדק"ק
לאנצהוט), ורבי יוסף רוקח זצ"ל.

והגה"ק רבי שמחה שפירא מלאנצהוט הנ"ל הוליד את בניו הצה"ק: רבי אלעזר שפירא
זצוק"ל אבדק"ק לאנצהוט (אבי הרה"צ: רבי יוסף זצ"ל, רבי חיים זצ"ל, ורבי ישראל
ארי' לייב זצ"ל, וחותן הרה"צ: רבי דוד פיהרער זצ"ל רב בלאנצהוט, ורבי אורי
קליגהויפט זצ"ל אבדק"ק לובראנץ), רבי צבי אלימלך שפירא זצ"ל, אדמו"ר בלאנצהוט,
רבי יוסף שפירא זצ"ל ברעדים, ורבי ישראל ארי' שפירא זצ"ל, וחותן הרה"צ: רבי שלום
רוכין זצ"ל מגלאגוב, ורבי שמעון מערילוס זצ"ל מיעריסלוב.

הגה"ק רבי צבי אלימלך שפירא מבלאזוב הנ"ל יר"ח הי' בניו הצה"ק: רבי יהושע
שפירא זצוק"ל אבדק"ק ריביאטיטש בעל קרן יהושע (אבי הגה"צ: רבי מאיר שפירא
זצ"ל אבדק"ק בלוצאב, רבי ישראל שפירא זצ"ל אבדק"ק פראכניק ורבי אליעזר שפירא
זצ"ל מריבאטיטש, וחתניו היו הגה"צ: רבי משה יוסף רוקח זצ"ל מנאוואריא, רבי יהודה
הורוויץ זצ"ל מסטוטשין, רבי טובי' הורוויץ זצ"ל אבדק"ק סאנוק, רבי צבי אלימלך
הורוויץ זצ"ל מדעמביץ, ורבי מנשה הורוויץ זצ"ל מראזוידוב). ורבי יוסף שפירא זצוק"ל
מבלאזוב. והנה להרה"ק רבי צבי אלימלך שפירא מבירטש הנ"ל הי' עוד בן, ה"ה הרה"ק
רבי יוסף שפירא זצוק"ל האבדק"ק דינאב, אבי הצדיקים: רבי דוד שפירא זצ"ל אדמו"ר
מדינאו בסאנוק, ורבי אליעזר שפירא זצ"ל, וחותן הרה"צ: רבי חיים דוב בעריש
הלברשטאם זצ"ל מבארדיוב, רבי דוד משה הלברשטאם מגארליץ, רבי משה אלי' זיידא
ספארין מסאהל, ורבי אלעזר רוקח זצ"ל מליביטשוב.

והרה"ק רבי מאיר יהודה שפירא מביקאווסק הנ"ל. בנו היה הרה"ק רבי דוד שפירא
זצ"ל מביקאווסק (אבי הצדיקים: רבי אלטער ראובן שפירא זצ"ל מביקאווסק, ורבי משה
שפירא זצ"ל אבדק"ק טראווא, וחותן הגה"צ רבי משה יוסף טייטלבוים זצ"ל אבדק"ק
ביקאווסק), וחתניו היה הצה"ק: רבי חיים זיידא האגער זצ"ל מראדוויץ, רבי אלעזר
הורוויץ זצ"ל מגראדזיסק, רבי פנחס יוסף הלוי קאננער זצ"ל מסאנוק. והגאון הצדיק
רבי שמעון ישעי' רייך מדינאב הנ"ל, הוליד את בנו הגה"צ רבי יוסף בנימין רייך זצ"ל
אבדק"ק האליטש מח"ס בני יוסף, וס' בני בנימין.

אלה תולדות בניו וזרעיו של רבינו הבני יששכר זי"ע, מקצתם ולא כולם, כי מלבד
הנזכרים לעיל הידועים לנו. עוד היו הרבה והרבה נינים ונכדים רבנים גאונים וצדיקים
מפורסמים, חסידים ואנשי מעשה, אשר בתורתם ובצדקתם עמדו לנס עמם, והשפיעו על
בני דורם, יהא זכרם ברוך, וצדקתם יעמוד לעד.

על הטוב יזכר

1234567

1234567

1234567

הרבני הנגיד הנכבד והמפואר

מו"ה דוב בעריש פרייער נ"י

אוצר החכמה

נכד רבינו הק' מרן הבני יששכר זי"ע

שנדבה רוחו לסייע בדבר מצוה

בתרמו סכום חשוב להדפסת קונטרס הזה

לעילוי ולזכר נשמת

אבין ר' חיים אלכסנדר יוסף ב"ר דוב ע"ה

1234567

נפטר כ' מנחם אב תשי"ג לפ"ק

ומנ"כ בעיה"ק ירושלים ת"ו

אמו מרת שרה ב"ר שמואל לויפער ע"ה

נפטרה כ"ו מנחם אב תש"ל לפ"ק

ומנ"כ בעיה"ק ירושלים ת"ו

אחותו רבקה ובעלה דוב ב"ר דוד שעהנפעלד

מרים סילקא. פעסיל הי"ד

אחיו ר' ישעי' צבי ע"ה

נפטר י"א מנחם אב תשל"ז לפ"ק

ומנ"כ בעיה"ק ירושלים ת"ו